

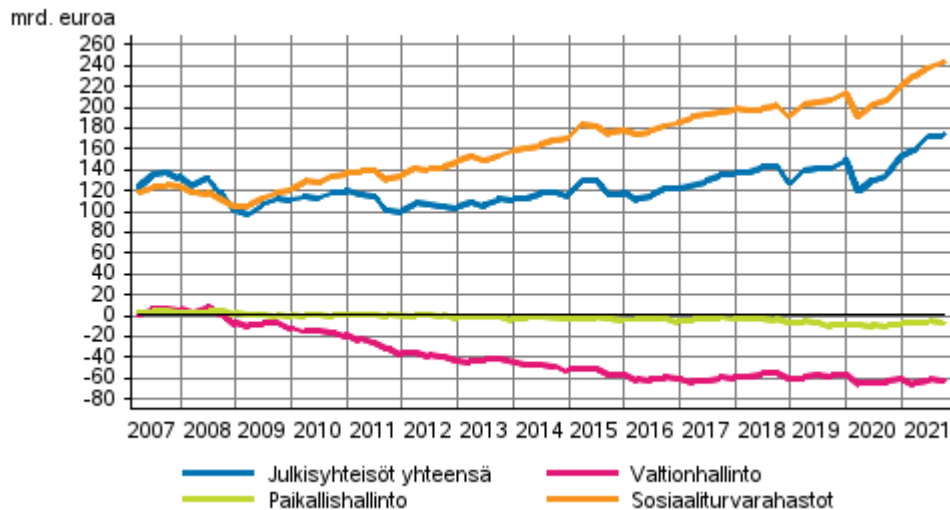
Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito

2021, 3. neljännes

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat kasvoivat vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat, eli rahoitusvarojen ja velkojen erotus, olivat 173,7 miljardia euroa vuoden 2021 kolmannen neljänneksen lopussa. Nettorahoitusvarat kasvoivat 1,9 miljardia euroa edellisestä neljänneksestä. Kasvuja nettorahoitusvaroissa oli työeläkelaitoksilla ja muilla julkisyhteisöjen sektoreilla nettorahoitusvarat laskivat. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoon.

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat

Valtionhallinnon nettorahoitusvarat laskivat edellisestä neljänneksestä 0,9 miljardia euroa ja olivat 62,2 miljardia euroa negatiiviset neljänneksen lopussa. Varat laskivat kokonaisuudessaan 1,5 miljardia euroa. Talletukset laskivat 1,2 miljardia euroa. Velat vähenivät edellisestä neljänneksestä 0,6 miljardia euroa.

Paikallishallintosektorin nettorahoitusvarat laskivat 1,7 miljardia euroa ollen neljänneksen lopussa 7,2 miljardia euroa negatiiviset. Neljänneksen aikana varat laskivat 2,3 miljardia euroa ja velat vähenivät 0,7 miljardia euroa. Talletukset laskivat 1,4 miljardia euroa. Lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen velkakanta oli neljänneksen lopussa 23,1 miljardia euroa.

Työeläkelaitosten nettorahoitusvarat olivat neljänneksen lopussa 241,4 miljardia euroa positiiviset. Kasvua työeläkelaitosten nettorahoitusvaroihin kertyi yhteensä 4,5 miljardia euroa edelliseen neljännekseen nähden. Hallussapitovoitot olivat osakkeiden ja sijoitusrahasto-osuuksien osalta 3,8 miljardia euroa ja niitä työeläkelaitokset lisäsivät nettomääräisesti 1,3 miljardin euron edestä.

Muiden sosiaaliturvarahastojen nettorahoitusvarat olivat 1,7 miljardia euroa positiiviset kolmannen neljänneksen lopussa. Niiden nettorahoitusvarat heikkenivät yhteensä 0,1 miljardin euron verran.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen varat, velat ja nettorahoitusvarallisuus, mrd. euroa.....	4
---	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Työeläkelaitosten hallussapitämät osakkeet ja osuudet.....	5
--	---

Liitekuvio 2. Valtionhallinnon rahoitusvarat.....	5
---	---

Tietojen tarkentuminen.....	6
-----------------------------	---

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito.....	7
---	---

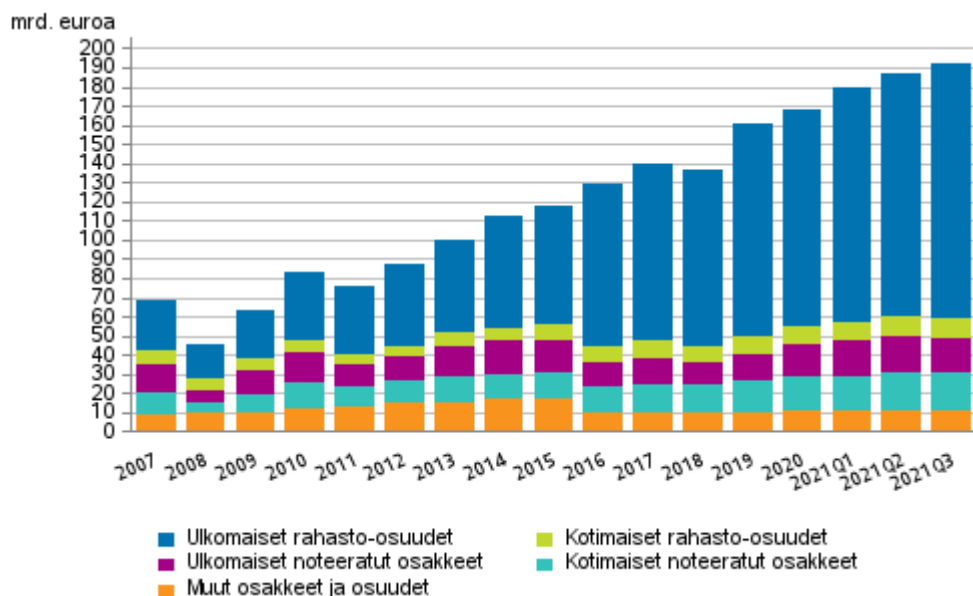
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen varat, velat ja nettorahoitusvarallisuus, mrd. euroa

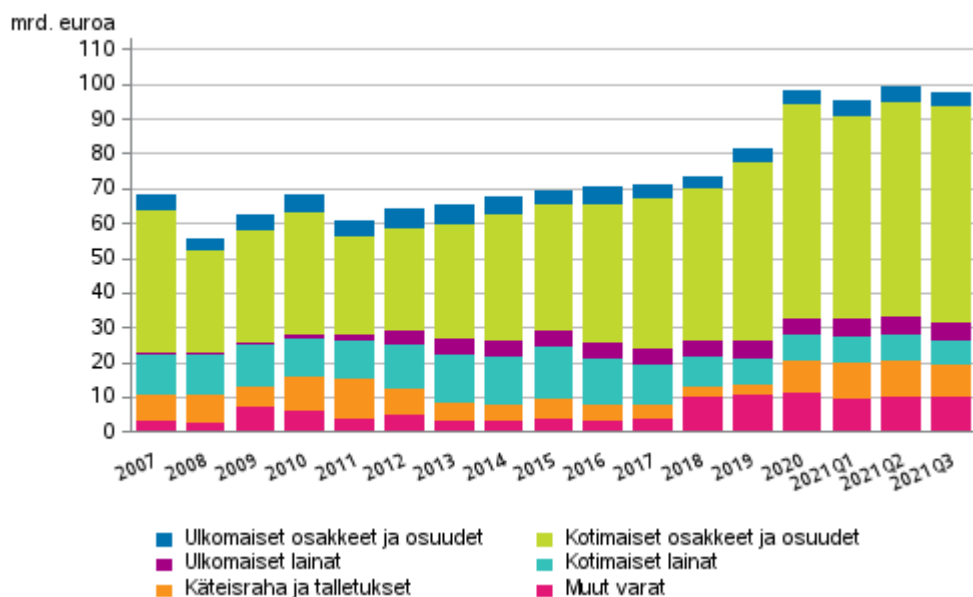
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021/Q1	2021/Q2	2021/Q3
Varat	Julkisyhteisöt yht.	240,5	253,1	271,2	282,5	292,5	309,5	302,0	330,6	360,0	374,7	380,9	384,3
	Valtionhallinto	64,1	65,1	67,6	69,6	70,5	70,9	73,4	81,5	98,4	95,3	99,1	97,6
	Paikallishallinto	23,2	24,0	25,8	26,6	27,1	28,3	28,5	29,8	32,8	32,9	33,9	31,6
	Sosiaaliturvarahastot	153,1	164,1	177,8	186,3	194,9	210,3	200,1	219,3	228,7	246,5	247,9	255,2
Velat	Julkisyhteisöt yht.	136,2	141,1	154,4	163,6	169,7	172,4	174,9	180,2	207,5	215,2	209,0	210,6
	Valtionhallinto	106,5	108,9	119,4	125,9	130,2	129,6	133,1	137,6	158,9	160,4	160,4	159,7
	Paikallishallinto	24,9	26,8	28,5	30,3	31,2	31,1	34,3	37,7	40,3	38,9	39,5	38,8
	Sosiaaliturvarahastot	4,7	5,4	6,5	7,5	8,4	11,7	7,5	4,9	8,3	16,0	9,2	12,1
Netto	Julkisyhteisöt yht.	104,3	112,0	116,9	118,9	122,8	137,1	127,2	150,4	152,5	159,5	171,8	173,7
	Valtionhallinto	-42,4	-43,8	-51,8	-56,3	-59,7	-58,7	-59,7	-56,1	-60,5	-65,1	-61,3	-62,2
	Paikallishallinto	-1,7	-2,8	-2,7	-3,7	-4,0	-2,9	-5,7	-7,9	-7,5	-6,0	-5,5	-7,2
	Sosiaaliturvarahastot	148,4	158,7	171,4	178,9	186,5	198,7	192,6	214,4	220,4	230,6	238,7	243,1

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Työeläkelaitosten hallussapitämät osakkeet ja osuudet

Liitekuvio 2. Valtionhallinnon rahoitusvarat

Tietojen tarkentuminen

Sektoreiden nettorahoitusvarojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 21.12.2021	1. julkistus	Tarkentuminen
S13 Julkisyhteisöt	2020Q4	152 470	152 349	121
	2021Q1	159 518	160 127	-609
	2021Q2	171 846	172 463	-617
S1311 Valtionhallinto	2020Q4	-60 491	-60 100	-391
	2021Q1	-65 063	-65 127	64
	2021Q2	-61 286	-61 056	-230
S1313 Paikallishallinto	2020Q4	-7 467	-7 921	454
	2021Q1	-5 985	-5 805	-180
	2021Q2	-5 537	-5 169	-368
S1314 Sosiaaliturvarahastot	2020Q4	220 428	220 370	58
	2021Q1	230 566	231 059	-493
	2021Q2	238 669	238 688	-19

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa julkisyhteisöjen eli valtion, kuntien ja sosiaaliturvarahastojen rahoitusvaroja ja velkoja vuosineljänneksien lopussa sekä niiden määriin vaikuttavia rahoitustaloustoimia (virtoja) neljänneksien aikana.

Tilastokeskuksessa laaditaan julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidon lisäksi rahoitustilinpidon vuositilastoa, joka kattaa kaikki Suomen kansantalouden sektorit sekä Suomen ja ulkomaiden välisen rahoitustaseen ja rahoitustaloustoimet. Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012). Tilasto perustuu EU:n asetukseen. Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan Yhteisöjen tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa hyödynnetään paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Neljännesvuositilaston laskenta perustuu kuntien ja sosiaaliturvarahastojen osalta myös vuosittaisen rahoitustilinpidon lukuihin.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Maksutase

Tilastokeskuksessa laadittava Suomen maksutasetilasto on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaat -sektorin tietolähde. Neljännesvuosittain saatavassa maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidon laadinnassa käytetään maksutaseen sisältämää rahoitustasetta, joka kuvaa ulkomaisia saamia ja velkoja sekä niiden muutoksia. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Kuntatalous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde oli vuosina 2016–2020 Tilastokeskuksen tuottama tilasto Kuntatalous neljännesvuosittain. Se kuvasi Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisälsi tietoja mm. kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustui otokseen 1.- 3. neljänneksen osalta. Neljänneksen neljänneksen tiedot kattoivat kaikki kunnat ja kuntayhtymät. Tilaston julkaiseminen lopetettiin vuoden 2021 alussa, kun kuntatalouden tietojen keruu siirtyi Valtiokonttoriin.

Kuntatalous

Paikallishallinnon toinen merkittävä tietolähde oli Tilastokeskuksen tuottama tilasto Kuntatalous, joka sisälsi vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytettiin rahoitustilinpidon laadinnassa vuoden 2020 tietoihin asti.

Valtiokonttorin paikallishallinnon talousraportointi

Vuoden 2021 alusta kuntien ja kuntayhtymien sekä kuntien liikelaitosten tietojen keruu siirtyi Tilastokeskuksesta Valtiokonttoriin. Valtiokonttori kerää kunnilta ja kuntayhtymiltä vastaavat tiedot kuin Tilastokeskuskin aikaisemmin Kuntatalous ja Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastoissa. Näitä ovat mm. tuloslaskelma- ja tasetiedot sekä rahoituslaskelmatiedot.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään pää tietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin tuottamaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Työeläkelaitosten tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun.

Arvopaperitilasto

Velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Suomen Pankin arvopaperitilastoa (Securities holdings statistics). Tilasto sisältää kunkin sektorin hallussapitämät arvopaperit neljänneksen lopussa sekä neljänneksen aikaiset rahoitustaloustoimet. Arvopaperitilaston luokitukset vastaavat rahoitustilinpidon luokituksia.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Täten lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia. Oman vaikeutensa rahoitustilinpidon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmästä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla. Alipeittoa esiintyy lähinnä kuntasektorin tiedoissa, joiden päälähteenä käytetty kuntien talouden neljännesvuosittilasto ei sisällä kuntayhtymien tietoja. Tietolähteiden käytössä pyritään systemaattisuuteen ja jatkuvuuteen. Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa voidaan arvioida eri tietolähteiden luotettavuutta suhteessa muihin tietoihin. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenvedo onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta. Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Yksi keino arvioida julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali-)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettoraahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Erojen suuruus vaihtelee alasektoreittain ja tyypillisesti erot ovat suurempia neljännesvuosi- kuin vuositasolla. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä lainkaan, vaan tilit tasapainotetaan.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidon tiedot valmistuvat 90 päivän viiveellä, ja ne julkaistaan noin 95 päivän viiveellä. Neljänneksien tiedot tarkentuvat edellisen vuoden vuositietojen valmistuessa syyskuun lopussa, ja uusimmat tiedot julkaistaan aina seuraavan julkistuksen yhteydessä. Käytännössä muutokset ovat kuitenkin pieniä. Sen sijaan menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot raportoidaan Eurostatille ja Euroopan keskuspankille kolmen kuukauden viipeellä, minkä jälkeen ne on maksutta saatavissa myös Tilastokeskuksen internetsivuilta julkisen talouden aihealueelta. Eurostat tulee julkaisemaan joitakin julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon neljännesvuositilastojen lukuja omilla internetsivuillaan, joten Eurostatin sivuilta on mahdollista saada vertailukelpoista tietoa Euroopan unionin jäsenmaiden julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoista myös neljännesvuosittain.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidoon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset ovat myös voineet vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Aikasarjat on saatavilla vuodesta 1999 alkaen (taseille jo 1998 viimeisestä neljänneksestä).

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Rahoitustilinpito koostuu monista eri lähdetilastoista saaduista tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Vertailua ei usein ole järkevää tehdä. Rahoitusmarkkinatilastoihin nähden poikkeamat ovat yleensä pieniä. Julkisyhteisöjen alijäämä ja -velkatilasto sisältää tietoja rahoitustaloustoimista. Tiedot rahoitustaloustoimista ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon kanssa. Sen sijaan velkatiedot poikkeavat rahoitustilinpidoon tiedoista arvostuksen osalta. Rahoitustilinpidoissa julkisyhteisöjen velka kirjataan markkina-arvoon, julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain -tilastossa nimellisarvoon.

Lisätietoja

Olli-Pekka Aaltonen 029 551 3090

Johannes Nykänen 029 551 3641

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute